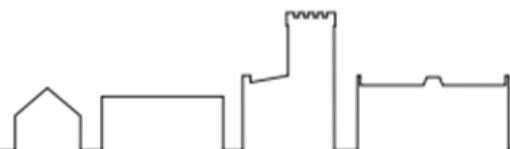

Budget 2026 och plan 2027–2028

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	2
UTVECKLINGSSOMRÅDEN	3
MÅL	5
HÖG KVALITET	5
STOR VALFRIHET	5
HÖG ATTRAKTIVITET	5
HÖG EFFEKTIVITET	5
HÅLLBAR UTVECKLING	5
FÖRÄNDRINGAR AV MÅL	5
EKONOMI	6
DRIFTREDOVISNING	7
KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG	8
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	8
INVESTERINGAR	13
TIDSBESTÄMDA PROJEKT	13
ÅRLIGA ANSLAG	16
TOTALSUMMA AV INVESTERINGAR	16
RISKER	17
EKONOMISKA RISKER	17
RISKER FÖR VERKSAMHET	17
OMVÄRLDSRISKER	17
OMVÄRLDSANALYS	18
BILAGOR	22
BILAGA 1, FÖRSLAG TILL AVGIFTER 2026 FÖR KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN INKLUSIVE BILAGORNA 1A OCH 1B	22
BILAGA 2, OMVÄRLDSANALYS FÖR KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	22
BILAGA 3, SAMMANSTÄLLNING KOSTNADER OCH INTÄKTER BUDGET 2026 PER VERKSAMHET	22

Inledning

Avsnittet redogör övergripande om nämndens mål och budget för kommande verksamhetsår.

Kultur- och fritidsnämnden lämnar förslag till budget för sin verksamhet.

I föreliggande budget redogörs först för kultur- och fritidsnämndens nämndmål, följt av en redovisning av kultur- och fritidsnämndens budget nedbruten på nämndens verksamheter och investeringar. Avslutningsvis presenteras en omvärldsanalys.

I budgeten är hänsyn tagen till nämndens Kultur- och fritidsplan 2022–2026. Planen anger att gemensamma inriktningar för verksamheterna är att främja hälsa, delaktighet och hållbarhet genom ett utbud som är varierat och passar i livets alla skeden. Särskilt i fokus är barns, ungas och äldres möjligheter till en aktiv fritid. Kommunen ska uppmuntra till mångfald och bredd samt till att alla ska ha råd att vara med.

Kommunen har sedan övertagandet av konstgräsanläggningarna på idrottsplatserna genomfört omfattande investeringar för att byta ut de utslitna konstgräsen och byta till infill fritt från mikroplaster där det är tillämpligt. I och med byten 2025 är detta genomfört. Kultur- och fritidsnämnden arbetar enligt kommunens miljö- och klimatprogram och söker därmed att anpassa val av konstgrässystem ur miljöhänsyn.

För att kunna bejaka initiativ inom kulturområdet samt agera möjliggörare för ett rikt och varierat kulturutbud behöver kulturens förutsättningar förbättras. En viktig del i att skapa goda förutsättningar för ett rikt lokalt kulturliv är tillgången till ändamålsenliga lokaler och scener.

Befolkningsprognosen visar en utveckling i kommunen mot minskande antal barn och unga och fler äldre. Det kan innebära behov av förändringar och prioriteringar för att kultur- och fritidsnämnden ska ha ett utbud som är relevant och stämmer överens med aktuella behov.

Danderyds Kommun ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Kultur- och fritidsnämndens verksamheter har en viktig uppgift och ett stort bidrag i att förverkliga detta.

Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att främja kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Uppgiften innebär att samverka med och stödja de föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen och som har en tydlig koppling till kultur och fritid. De centrala uppgifterna är:

- att vara huvudman för kommunens bibliotek, kulturskola, kultur- och programverksamhet, fritidsgårdsverksamhet och de kommunala verksamheterna i träffpunkt Enebyberg
- att fördela bidrag och stipendier till föreningar och andra lokala organisationer och aktörer
- att förvalta, ansvara för drift och skötsel och uthyrning av idrottsplatser och andra anläggningar inom nämndens ansvarsområde, samt ansvara för uthyrning av idrottshallar inom kommunala skolområden.
- att ha beställaransvaret för kommunens badanläggningar
- att förvalta och låna ut kommunens konstverk

I kultur- och fritidsnämndens verksamhet ingår den centrala administrationen som ger stöd och service till nämnden och nämndens verksamheter. Nämnden ansvarar även för den seniorverksamhet som finns i träffpunkt Enebyberg. Genom ungt fokus ansvarar nämnden för kommunens preventiva och uppsökande arbete mot ungdomar. Nämndens verksamheter är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga verksamheter för kommunen. Folkbiblioteket regleras i bibliotekslagen.

Utvecklingsområden

Avsnittet redogör nämndens utvecklingsområden och beskriver de förändringar som krävs utifrån lagändringar, politiska ambitioner, medborgarnas förväntningar och verksamhetens förutsättningar.

Kultur- och fritidsplan

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om Kultur- och fritidsplan att gälla för perioden 2022–2026. Planen visar på hur verksamheterna inom kultur och fritid arbetar utifrån kommunens vision och strategiområden samt tydliggör verksamheternas uppdrag. En uppdatering och revidering av planen kommer att genomföras under 2026.

Demografi

Befolkningsprognosen visar att antalet barn och unga beräknas minska samtidigt som antalet seniora invånare ökar.

Förvaltningen har den demografiska förändringen i beaktande och konstaterar att nämndens mål för verksamheterna även omfattar gruppen äldre. Även Riksidrottsförbundets (RF) strategi för 2025 "Från triangel till rektangel" stöttar då denna siktar på att fler ska vilja och kunna idrotta i förening livet ut. RF:s kommande strategin mot 2035 antas under slutet av maj. Den nya strategin betonar vikten av en utmanande, flexibel och rolig idrott som är trygg och inkluderande. Genom de nya strategierna önskar man få fler att idrotta hela livet och skapa förutsättningar för ännu fler barn, unga, vuxna och äldre att hitta sitt sätt att träna och tävla.

Välfärdsbrottslighet

Kommunfullmäktige antog den 14 oktober 2024 riktlinjer för att bekämpa välfärdsbrottslighet. Syftet är att säkerställa att skattemedel används korrekt och att upprätthålla tilliten till välfärdssystemen.

Kultur- och fritidsnämnden fördelar årligen kontanta bidrag till föreningar som är verksamma i kommunen. Risk kan därmed finnas att föreningar ansöker och beviljas bidrag på oriktiga grunder samt att sådana bidrag inte används på avsett sätt. Danderyds storlek möjliggör dock för kommunen att ha god kännedom om och frekventa kontakter med föreningslivet och dess företrädare. Detta bedöms som positivt i arbetet att motverka välfärdsbrottslighet.

För att säkerställa att förutsättningar finns för att följa upp och agera vid brister och felaktigheter har så väl gällande riktlinjer som regler för föreningsbidrag uppdaterats under 2024 med ikraftträdande 1 januari 2025.

Kultur- och fritidsnämnden kommer fortsatt att följa upp arbetet mot välfärdsbrottslighet inom ramen för sin internkontroll.

Beredskap vid kriser

I Danderyds kommun finns det förberedda krisplaner som tydliggör hur kommunen ska kunna leda arbetet med att skydda och rädda liv, egendom och miljö ifall en kris uppstår.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter är viktiga vid krissituationer. Biblioteken är utsedda till trygghetpunkter vid långvarig kris med bland annat uppdrag att ge invånarna uppdaterad och tillförlitlig information om händelsen samt tillhandahålla enklare resurser för

BUDGET OCH PLAN

tillfällig hjälp. Idrotts- och fritidsanläggningarna har en maskinpark och personal som kan köra olika arbetsfordon samt hantera handverktyg. Verksamheten ingår i nödvattengruppen, bistår med att köpa in transportfordon samt hålla och omsätta dieselreserven. De fullstora sporthallar som kultur och fritid disponerar fungerar även som utökade trygghetspunkter där invånare ska kunna vistas under en längre tid vid exempelvis evakuering.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter behöver dock, i samverkan med kommunledningen, se över sin egen krisberedskap och ytterligare utveckla den för att vara motståndskraftig i händelse av kris. Detta omfattar beredskap vid olika former av kriser, till exempel stormar, bränder, el- och värmeavbrott, dricksvattenpåverkan, störningar i datakommunikation, terrorism med mera.

Strategisk inriktning på lokalfrågor

Kultur- och fritidsnämnden antog 24 september 2024 en lokalbehovsanalys för nämndens verksamheter att ingå som underlag i kommunens lokalförsörjningsplan. Analysen pekar på utvecklingsbehov bland annat gällande kulturhus, Kvarnparksbadet samt idrottsområdet kring Danderyds gymnasium. Konstateras också att ”klustring” av verksamheter i gemensamma lokaler kan skapa synergieffekter mellan verksamheter och tillsammans kan de öka attraktiviteten för invånarna.

Budgetprocessens fortsatta krav på årlig effektivisering innebär behov att se över den platsbundna verksamheten genom att pröva möjligheten att flera verksamheter samnyttjar lokaler. Sådant samnyttjande sker redan gällande idrottshallar som nyttjas av skolor under skoltid samt föreningsliv och privatpersoner under övrig tid.

Förutsättningar för konst och kultur

I Danderyd finns ett rikt och levande konst- och kulturliv. Det är önskvärt att kommunen kan stötta dessa positiva krafter och möjliggöra för kommunens invånare att ta del av konst- och kulturutbudet.

Utbudet skapas primärt av föreningsliv och enskilda medan kommunens roll huvudsakligen bör vara den som möjliggörare genom att ge allmänna förutsättningar, marknadsföra och vid behov samordna.

Mål

Avsnittet redogör för nämndens förslag till mål samt eventuella förändringar av mål.

Hög kvalitet

- Mål: I kommunen finns kultur- och fritidsaktiviteter med hög kvalitet för alla invånare med fokus på barn, ungdomar och äldre.

Stor valfrihet

- Mål: Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv och för aktiviteter som attraherar, inspirerar och utgår från invånarnas efterfrågan.

Hög attraktivitet

- Mål: Kultur- och fritidsnämnden främjar barns, ungdomars samt äldres hälsa.
- Mål: Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Hög effektivitet

- Mål: Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med högt deltagande.

Hållbar utveckling

- Mål: I kommunen bedrivs kultur- och fritidsaktiviteter med så liten påverkan på klimat och miljö som möjligt.

Förändringar av mål

Nämnden föreslår inga förändringar av målen.

BUDGET OCH PLAN

Ekonomi

Tabellen visar nämndens nettokostnader och förändringar för åren 2024 – 2028.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nettokostnader (mnkr)	-115,9	-122,8	-123,5	-124,0	-125,9	-129,4
Förändring (mnkr)		-6,9	-0,7	-0,5	-1,9	-3,5
Förändring (%)		6%	1%	0%	2%	3%

Kultur- och fritidsnämndens budget år 2026 uppgår till 124,0 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader ökar med 0,5 miljoner kronor jämfört budget 2025.

Jämfört budget för 2025 beräknas nämndens kostnader och intäkter förändras enligt nedan:

- Lönekostnader inklusive personalomkostnadspålägg beräknas öka med 1,2 miljoner kronor eller 2,6 procent. Antal årsarbetare beräknas minska från 68,4 till 67,7. Hänsyn har tagits till att lönerevisionen för 2025 prognostiseras bli 3,4 procent i stället för som budget 2,0 procent samt att lönerevisionen för 2026 prognostiseras till 3,0 procent i stället för som direktiv 2,0 procent. Uppräkning för 2026 avser perioden från 1 april. Eftersom personalomkostnadspålägget för 2026 har sänkts från 42,25 till 40,24 procent har lönekostnaderna minskat med 0,7 miljoner kronor.
- Lokalhyror beräknas öka med 0,9 miljoner kronor eller 2,0 procent. Smärre justeringar i inhyrningen påverkar kostnadsnivån positivt varför den procentuella förändringen blir lägre än direktiv om 2,1 procent. Beräkningarna utgår från gällande hyresnivåer för 2025.
- Kapitalkostnaderna ökar med 0,3 miljoner kronor. Ökningen beror på att internräntan har höjts från 2,50 till 2,75 procent vilket ökar kostnaderna för interna räntor med cirka 0,5 miljoner kronor.
- Investeringsutgifter drift minskar med 0,7 miljoner kronor.
- Övriga kostnader beräknas öka med 0,5 miljoner kronor eller 1,6 procent vilket blir något lägre än direktiv 2,1 procent.
- Beslut om att avveckla utförande av korttidstillsyn, kallad fritidsträffen minskar intäkterna om 0,8 miljoner kronor. Detta intäktsbortfall kompenseras i stort av lägre kostnader för personal och övrigt, dock inte fullt ut eftersom lokalkostnader inom träffpunkt Enebyberg kvarstår.
- Kulturskolans intäkter beräknas minska med cirka 0,1 miljoner kronor till följd av att det finns färre barn- och unga i åldersgruppen.

Sammantaget innebär förändringar av kostnader och intäkter enligt ovan att kultur- och fritidsnämndens nettokostnad ökar med cirka 3,1 miljoner kronor att jämföra med kommunstyrelsens förslag om 0,5 miljoner kronor. Nämnden konstaterar således att det föreligger ett underskott om 2,6 miljoner kronor för år 2026.

Den positiva avvikelsern om 0,7 miljoner kronor som prognostiseras för 2025 är av engångskaraktär och avser i huvudsak en ny avtalskonstruktion för Djursholms ridhus som träder i kraft under 2025. Denna påverkar såväl intäkter som kostnader under 2025.

Avgifterna för 2026 inom nämndens verksamhetsområden föreslås i huvudsak oförändrade. Mörbybadets entréavgifter kopplade till klippkort föreslås att höjas likaså engångsentré för vuxna. Samtliga avgifter framgår av bilaga 1.

BUDGET OCH PLAN

Anslaget för kontanta bidrag till idrotts- och kulturföreningar samt fristående musikskolor föreslås oförändrat på 2025 års nivå. Nämnden konstaterar att det viktigaste stödet till föreningslivet utgörs av de lokaler och planer som föreningslivet kan nyttja till subventionerat pris.

För planperioden 2027 till 2028 har uppräkningsgjorts enligt planeringsförutsättningar och direktiv till budget 2026. Samtliga beräkningar utgår ifrån oförändrad verksamhet jämfört 2026. Detta medför för plan 2027 ett beräknat ackumulerat underskott om 4,3 miljoner kronor som minskar till 3,1 miljoner kronor för plan 2028.

Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter och kostnader för åren 2024 – 2028.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	19,3	21,9	22,7	21,8	22,0	22,3
Kostnader	-135,1	-144,7	-146,2	-148,4	-152,2	-154,8
Sparkrav	0,0	0,0	0,0	2,6	4,3	3,1
Nettokostnader	-115,8	-122,8	-123,5	-124,0	-125,9	-129,4

Kultur- och fritidsnämndens beräknade intäkter för 2026 uppgår till totalt 21,8 miljoner kronor. Intäkterna avser huvudsakligen uthyrning av idrottshallar och –planer till skolor, föreningsliv och övriga intressenter (15,5 miljoner kronor), kulturskolans elevavgifter (2,6 miljoner kronor) samt verksamhetsdrift av Mörbybadet (2,1 miljoner kronor).

För 2026 beräknas intäkterna minska med 0,9 miljoner kronor jämfört budget 2025. Beslut om att avveckla utförande av korttidstillsyn, kallad fritidsträffen minskar intäkterna om 0,8 miljoner kronor. Kulturskolans intäkter beräknas minska med cirka 0,1 miljoner kronor till följd av att det finns färre barn- och unga i åldersgruppen.

För planeringsperioden beräknas intäkterna öka med 0,2 miljoner kronor 2027 och ytterligare 0,3 miljoner kronor 2028. Ökningen beror på indexuppräknings av fakturerade hyror enligt avtal samt internfakturerings till utbildningsnämnden.

Kultur- och fritidsnämndens beräknade bruttokostnader för 2026 uppgår till totalt 148,4 miljoner kronor. Kostnaderna avser huvudsakligen löner (48,6 miljoner kronor), lokalhyror (46,5 miljoner kronor), kapitalkostnader (20,5 miljoner kronor) samt övriga kostnader (32,8 miljoner kronor). Övriga kostnader omfattar några större poster om totalt 17,0 miljoner kronor såsom kontanta föreningsbidrag, el och vatten, tjänster och fördelade kostnader via kommunledningskontoret samt driftkostnader i samband med investeringsutgifter.

För år 2026 beräknas bruttokostnaderna att öka med 2,2 miljoner konor jämfört budget 2025. Ökningen beror främst på uppräknings för pris- och löneökningar om 2,6 miljoner kronor samt ökade kapitalkostnader (0,3 miljoner kronor) och minskade investeringskostnader drift (0,7 miljoner kronor).

För planeringsperioden ökar bruttokostnaderna med 3,8 miljoner kronor 2027 och ytterligare 2,6 miljoner för 2028. Ökningarna beror på att pris- och löner har räknats upp enligt planeringsdirektiv för budget samt gjorda justeringar för kapitalkostnader och investeringsutgifter drift. Beräkningarna bygger på att verksamheten i stort planeras fortgå i ordinarie omfattning.

BUDGET OCH PLAN

Anvisade nettoramar enligt planeringsdirektiv innebär sparkrav om 2,6 miljoner kronor för 2026. För planeringsperioden tyder preliminära beräkningar på att sparkravet kommer att öka med ytterligare 1,7 miljoner kronor för 2027 samt minska med 1,2 miljoner kronor för 2028. Av naturliga skäl är osäkerheten större för planeringsperioden 2027 och 2028.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar kostnader fördelade per kostnadsslag för åren 2024 – 2028.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Anslag	-113,8	-121,6	-122,3	-123,5	-125,0	-128,8
Investeringsutgift drift	-2,0	-1,2	-1,2	-0,5	-0,9	-0,6
Nettokostnader	-115,8	-122,8	-123,5	-124,0	-125,9	-129,4
Varav kapitalkostnader	-18,2	-20,1	-20,2	-20,5	-21,3	-21,4

Rensat för investeringsutgifter drift, som från 2025 till 2026 beräknas minska med 0,7 miljoner kronor, innebär den möjliga nettokostnadsökningen 1,0 procent enligt kommunstyrelsens planeringsförutsättningar och direktiv. Detta betyder att anslaget ökar med 1,2 miljoner kronor 2026 som kompensation för pris- och löneökningar. Enligt förvaltningens beräkningar ökar nettokostnaden enligt anslag med 3,8 miljoner kronor. Vilket innebär ett sparkrav om 2,6 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsnämndens investeringskostnader till driftbudgeten minskar med 0,7 miljoner kronor år 2026. Kostnader 2026 om 0,5 miljoner kronorna avser rivning av den tidigare curlinglängan på Stockhagens IP. För 2027 avser kostnader om 0,7 miljoner kronor rivning och deponi av gamla belysningsstolpar i samband med byte av stolpar och armaturer i Rinkebyspåret och 0,2 miljoner avser rivning och deponi i samband med utbyte av konstgrässystem på Stockhagens IP (plan 3). För 2028 avser kostnaderna om 0,6 miljoner kronor rivning och deponi av gamla belysningsstolpar i samband med byte av stolpar och armaturer i Altorpsspåret.

Kapitalkostnaderna ökar 2026 eftersom internräntan höjs från 2,50 till 2,75 procent. Kapitalkostnaderna har beräknats utefter uppskattad aktiveringstidpunkt för respektive projekt samt en övergripande bedömning om respektive projekts avskrivningstid. Svårigheter föreligger då andel av ingående komponenter inte fullt ut är kända i dagsläget.

För mer detaljerad information kring kostnadsslag hänvisas till bilaga 3.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar nettokostnad per verksamhet för åren 2024 – 2028.

Nettokostnad per verksamhet (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nämnd och förvaltning	-6,8	-7,5	-7,5	-8,1	-8,6	-9,0
Idrotts- och fritidsanläggningar	-45,7	-46,5	-47,3	-47,9	-49,5	-49,9
Ungt fokus	-13,2	-14,4	-14,4	-14,8	-15,2	-15,5
Bibliotek	-18,3	-18,8	-18,8	-19,5	-19,8	-20,2
Kulturskola	-9,3	-9,8	-9,8	-10,2	-10,5	-10,8
Förenings- och kulturstöd	-22,5	-25,7	-25,7	-26,1	-26,6	-27,1
Sparkrav	0,0	0,0	0,0	2,6	4,3	3,1

BUDGET OCH PLAN

Nettokostnader	-115,8	-122,7	-123,5	-124,0	-125,9	-129,4
----------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Nämndens verksamheter har olika förutsättningar där bland annat andel löne- och hyreskostnader skiljer sig åt, men även hur bundna de övriga kostnaderna är i exempelvis avtal. Fördelning av nettobudgetram på verksamhetsnivå grundar sig därmed inte på en generell uppräknings utan på en aktiv budgetprocess i syfte att ge adekvata förutsättningar till respektive verksamhet. Detta medför att den procentuella uppräknings av nettobudgetram skiljer sig åt mellan verksamheterna.

Budgetprocessen ligger tidigt. En större del av innevarande år 2025 är fortfarande i prognosstadiet. Ovanstående ramfördelningar på verksamhetsnivå kan komma att förändras i samband med att den detaljfördelade budgeten utarbetas under hösten 2025. Detta kan medföra senare beslut i kultur- och fritidsnämnden om att göra omfördelningar mellan verksamheterna.

Förvaltningens beräkningar utefter direktiv i planeringsförutsättningarna visar ett en oförändrad kultur- och fritidsverksamhet jämfört 2025 kommer att innebära sparkrav om 2,6 miljoner för 2026. För plan 2027 beräknas det ackumulerade sparkravet till 4,3 miljoner kronor som minskar till 3,1 miljoner kronor för plan 2028.

De budgetar som presenteras på verksamhetsnivå inkluderar inte sparkrav. Se bilaga 3 för mer detaljerad information per verksamhet.

Nämnd och förvaltning

Nettokostnaden 2026 för nämnd och förvaltning ökar med 0,6 miljoner kronor eller 8,7 procent. Förändringen beror på ökade kostnader för löner och arvoden om 0,1 miljoner kronor samt kapitalkostnader som avser ännu ej fördelade investeringsmedel. Dessa kapitalkostnader kommer senare att fördelas ut till respektive verksamhet, men påverkar i detta skede nämnd och förvaltning med tillkommande 0,4 miljoner kronor för 2026 samt ytterligare 0,3 miljoner kronor för vardera 2027 och 2028.

Bruttokostnaden för 2026 uppgår till 8,1 miljoner kronor. Kostnaden avser löner och nämndens arvoden (3,9 miljoner kronor), internt fakturerade kostnader för kommunledningskontorets tjänster (3,2 miljoner kronor), kapitalkostnader (0,4 miljoner kronor, lokalhyror (0,4 miljoner kronor) samt övriga kostnader (0,2 miljoner kronor).

Verksamheten har inga intäkter.

Preliminär nettobudget för 2026 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 2,50 vilket är oförändrat jämfört 2025.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Nettokostnaden 2026 för idrotts- och fritidsanläggningar ökar med 0,6 miljoner kronor eller 1,4 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Minskade investeringskostnader som ligger i driftbudgeten påverkar positivt med 0,7 miljoner kronor. Den positiva avvikelser om 0,8 miljoner kronor som prognostiseras för 2025 är av engångskaraktär och avser i huvudsak en ny avtalskonstruktion för Djursholms ridhus som träder i kraft under 2025. Denna påverkar såväl intäkter som kostnader under 2025.

För 2027 ökar nettokostnaden med 1,6 miljoner kronor. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Investeringskostnader som ligger i driftbudgeten ökar med 0,4

BUDGET OCH PLAN

miljoner kronor och kapitalkostnaderna ökar med 0,8 miljoner kronor. För år 2028 ökar nettokostnaden med 0,4 miljoner kronor. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Investeringskostnader som ligger i driftbudgeten minskar med 0,3 miljoner kronor och kapitalkostnaderna ökar med 0,1 miljoner kronor.

Bruttokostnaden för 2026 uppgår till 57,2 miljoner kronor. Kostnaden avser kapitalkostnader (19,8 miljoner kronor), lokalhyror (14,1 miljoner kronor), löner (11,5 miljoner kronor) samt övriga kostnader (11,8 miljoner kronor). Övriga kostnader inkluderar några större enskilda kostnadsposter om 10,6 miljoner kronor som består av el och vatten, reparationer och mindre underhåll samt driftkostnader för investeringsprojekt.

Intäkterna för 2026 uppgår till 9,3 miljoner kronor och avser huvudsakligen hyresintäkter från ridhus och planer (6,7 miljoner kronor) samt intäkter från tjänstekoncession för drift av Mörbybadet (2,1 miljoner kronor). Intäkterna har räknats upp där avtal finns eller när internfakturerings sker. De hyror som betalas per timma av föreningslivet föreslås oförändrade jämfört 2025.

Preliminär nettobudget för 2026 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 17,50 vilket är oförändrat jämfört 2025.

Ungt Fokus

Nettokostnaden 2026 för ungt fokus ökar med 0,5 miljoner kronor eller 3,4 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar och påverkas av att andelen lönekostnader uppgår till 70 procent av bruttokostnaden. För planeringsperioden har kostnader och intäkter räknats upp enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka nettokostnaden för 2027 med 0,3 miljoner kronor och för 2028 med 0,3 miljoner kronor.

Bruttokostnaden för 2026 uppgår till 15,4 miljoner kronor och består främst av lönekostnader (11,0 miljoner kronor), lokalhyror (2,5 miljoner kronor) samt övriga kostnader (1,9 miljoner kronor).

Intäkterna för 2026 uppgår till 0,6 miljoner kronor och utgörs främst av intäkter från cafeteriaförsäljning till självkostnadspris (0,4 miljoner kronor) samt försäljning av rastverksamhet till Fribergaskolan (0,1 miljoner kronor).

Preliminär nettobudget för 2026 innebär i stort oförändrad verksamhet. Dock kommer verksamheten vid träffpunkt Enebyberg att fortgå i något mindre omfattning då den inskrivna fritidsverksamheten har upphört. Kvarstår bibliotek på övre plan samt seniorcentrum och ungdomscentrum på nedre plan. Även kulturskolan nyttjar för sin undervisning bildsalen på nedre plan. Antal årsarbetare budgeteras till 16,61 att jämföra med 17,61 under 2025. Minskningen beror på att fritidsträffen har avvecklats.

Bibliotek

Nettokostnaden 2026 för biblioteket ökar med 0,6 miljoner kronor eller 3,4 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar samt ett tillkommande anslag om 0,1 miljoner kronor för att i större utsträckning kunna nyttja timplan vid ordinarie personals frånvaro. För planeringsperioden har kostnader och intäkter räknats upp enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka nettokostnaden för 2027 med 0,4 miljoner kronor och för 2028 med ytterligare 0,4 miljoner kronor.

BUDGET OCH PLAN

Bruttokostnaden för 2026 uppgår till 19,7 miljoner kronor och består av lönekostnader (9,2 miljoner kronor), lokalhyror (7,2 miljoner kronor) samt kapitalkostnader (0,1 miljoner kronor). Övriga kostnader (3,2 miljoner kronor) inkluderar några större enskilda poster såsom medier, biblioteksdatasystem samt fakturerade tjänster från kommunledningskontoret.

Intäkterna för 2026 uppgår till 0,3 miljoner kronor och avser huvudsakligen avgifter för kopiering och utskrifter samt fjärrlåne- och påminnelseavgifter. Förslag till avgifter redovisas i detalj i bilaga 1 och inkluderar förslag om att följa Region Stockholms rekommendationer för harmonisering av avgifter i länet. Detta innebär att ta bort förseningsavgifter men höja avgifter för fjärrlån och borttappade böcker och tidskrifter. Förvaltningen kan inte bedöma hur de förändrade avgifterna kommer att påverka intäkterna. Totalt rör det sig om knappt 0,1 miljoner kronor per år för samtliga avgifter.

Utöver anslagen i budget erhåller biblioteket riktade statsbidrag från Statens kulturråd. De två senaste boksluten visar att biblioteket i snitt nyttjat cirka 0,6 miljoner kronor årligen. Dessa medel är idag en förutsättning för såväl verksamhetsutveckling som personalens kompetensutveckling.

Preliminär nettobudget för 2026 innebär verksamhet i ordinarie omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 13,21 vilket är oförändrat jämfört budget 2025.

Kulturskola

Nettokostnaden 2026 för kulturskolan ökar med 0,4 miljoner kronor eller 4,2 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar som utgör 0,3 miljoner kronor och påverkas av att andelen lönekostnader uppgår till 82 procent av bruttokostnaden. Därtill kommer att fakturerade elevavgifter beräknas minska med 0,1 miljoner kronor. Intäkterna justerats ned mot bakgrund av att antalet barn och unga i åldersgruppen har och fortsätter att minska. Personalkostnaderna är svåra att matcha motsvarande eftersom hänsyn måste tas till att undervisande pedagoger har sina respektive expertisområden och inte rakt av kan ersätta varandra. För planeringsperioden har kostnader men ej intäkter räknats upp enligt budgetdirektiv vilket beräknas ökar nettokostnaden med 0,3 miljoner kronor årligen för 2027 och 2028.

Bruttokostnaden för 2026 uppgår till 12,9 miljoner kronor och består främst av lönekostnader (10,6 miljoner kronor) och lokalhyror (1,3 miljoner kronor). Övriga kostnader (1,1 miljoner kronor) består huvudsakligen av fakturerade kostnader för kommunledningskontorets tjänster, licenskostnader, kapitalkostnader samt övriga verksamhetskostnader.

Intäkterna för 2026 uppgår till 2,7 miljoner kronor och består främst av fakturerade elevavgifter. Bildningsförvaltningen föreslår ingen generell höjning av avgifterna eftersom man önskar tillgängliggöra kulturskolans utbud för alla. Förslag till avgifter redovisas i detalj i bilaga 1 och inkluderar att instrumentthyran sänks för att motsvara belopp enligt det kommande fritidskortet. Förvaltningen föreslår även att en orkesteravgift införs för de deltagare som inte är eller har varit betalande elev i kulturskolan.

Utöver anslagen i budget erhåller kulturskolan riktade statsbidrag från Statens kulturråd. De två senaste boksluten visar att kulturskolan i snitt nyttjat cirka 0,7 miljoner kronor årligen. Dessa medel är idag en förutsättning för såväl verksamhetsutveckling som personalens kompetensutveckling.

Preliminär nettobudget för 2026 innebär i huvudsak verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 14,56 vilket är oförändrat jämfört budget 2025.

BUDGET OCH PLAN

Förenings- och kulturstöd

Nettokostnaden 2026 för förenings- och kulturstöd ökar med 0,3 miljoner kronor eller 1,2 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Minskade kapitalkostnader påverkar positivt om 0,2 miljoner kronor. Det kontanta föreningsbidraget liksom avgifter för att hyra lokaler per timma föreslås ligga på en oförändrad nivå jämfört 2025. För planeringsperioden har uppräknings gjorts enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka nettokostnaden med 0,5 miljoner kronor årligen för 2027 och 2028.

Bruttokostnaden för 2026 uppgår till 35,0 miljoner kronor och består av främst av lokalhyror (21,0 miljoner kronor), lönekostnader (2,5 miljoner kronor), kapitalkostnader (0,2 miljoner kronor) samt övriga kostnader (11,3 miljoner kronor). Övriga kostnader avser huvudsakligen kontanta föreningsbidrag, lokalvård, rondering av idrottshallar samt åtgärder i lokaler som åligger hyresgäst enligt gränsdragningslista.

Intäkterna för 2026 uppgår till 8,9 miljoner kronor och avser till all väsentlighet uthyrning av tider i idrottshallar till skolor på skoltid och föreningar samt övriga intressenter på föreningstid. Intäkterna har räknats upp där avtal finns eller när internfakturerings sker. De hyror som betalas per timma av föreningslivet föreslås oförändrade jämfört 2025. För mer detaljerad information hänvisas till bilaga 1.

Preliminär nettobudget för 2026 innebär i stort oförändrad verksamhet. Samtliga kontanta bidrag till föreningar och fristående musikskolor föreslås ligga på samma nivå som 2025. Antal årsarbetare budgeteras till 3,30 på helåret att jämföras med 3,05 för 2025. Förändringen beror på medarbetare som återkommit efter en längre tids sjukskrivning.

Investeringar

Kultur- och fritidsnämnden föreslår en investeringsbudget för 2026 om 17,9 miljoner kronor. För planeringsperioden föreslås 16,7 miljoner kronor för 2027 och 10,2 miljoner kronor för 2028.

Nedan följer sammanställningar med kommentarer till pågående samt föreslagna investeringsprojekt för åren 2024 till och med 2028.

Tidsbestämda projekt

Tabellen visar *pågående beslutade* projekt för åren 2024 - 2028.

Beslutade projekt (mnkr)	Genom- förande- beslut	Utfall t.o.m. 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Beslutad total- budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
8835, Servicebyggnad Enebybergs IP	N/A	20,3	3,7	0,0	0,0	0,0	24,0	24,0	2025
8820, Energieffektivisering ishall Enebyberg	N/A	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	2025
8859, Brandskyddsåtgärder ishall Enebyberg	N/A	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	2025
8861, Brandskyddsåtgärder ishall Stockholm	N/A	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	2025
8862, Låssystem Stockhagens IP	N/A	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	2025
8863, Konstgrässystem Danderydsvallen	N/A	0,0	6,4	0,0	0,0	0,0	5,0	6,4	2025
8864, Konstgrässystem Stockholm (Plan 3)	N/A	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	N/A
8865, Beläggningsarbeten Enebybergs IP	N/A	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2025
9548, Meröppet bibliotek Enebyberg	N/A	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	N/A
9553, Scenteknik aual Danderyds gymnasium	N/A	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	2025
Nettoutgifter		20,3	15,0	0,0	0,0	0,0	35,7	35,3	

8835, Servicebyggnad Enebyberg -Projektet har inneburit att riva och ersätta tidigare servicebyggnad från 70-talet. Slutbesiktning har ägt rum 8 april, men felleverans av dörrar gör att projektet troligtvis aktiveras något senare än beräknat. Prognos utfall enligt budget 24,0 miljoner kronor.

8820, Energieffektivisering ishall Enebyberg -Projektet omfatta installation av system för förvärmning av luftavfuktare. Beräknas möjliggöra upp till 50 procent energibesparing. Beslutad åtgärd inom miljö- och klimatprogram 2025. Total projektbudget 0,5 miljoner kronor. Projektet beräknas färdigställt under kvartal tre. Prognos utfall enligt budget.

8859, Brandskyddsåtgärder ishall Enebyberg –Projektet omfattar att fasaden på Enebybergs ishall öppnas upp för installation av en utrymningstrappa. Ökar säkerheten samt möjliggör större publik. Total projektbudget 0,5 miljoner kronor. Projektet beräknas färdigställt under kvartal tre. Prognos utfall enligt budget.

8861, Brandskyddsåtgärder ishall Stockholm –Innertaket i ishallen på Stockholm byts för ökad brandsäkerhet samt förbättrad reflektion av värme från yttertak. Total projektbudget 0,8 miljoner kronor. Projektet beräknas färdigställt under kvartal tre. Prognos utfall enligt budget.

BUDGET OCH PLAN

8862, Låssystem Stockhagens IP –Installation av ett elektroniskt låssystem på Stockhagens idrottsplats. Total projektbudget 0,6 miljoner kronor. Projektet beräknas färdigställt under kvartal tre. Prognos utfall enligt budget.

8863, Konstgrässystem Danderydsvallen –Byte av konstgrässystem på 7- och 11-spelplanerna på Danderydsvallen inklusive avjämning och förstärkning av mark. Med anledning av det känsliga läget vid Nora träsk kommer det ur miljösynpunkt bästa konstgrässystem att väljas. Total projektbudget 5,0 miljoner kronor. Nämnden konstaterade i samband med budgetuppföljning per februari att markarbeten förväntas bli mer omfattande än vad som beräknats och avser därmed hantera den ökade kostnaden genom att till sin helhet nyttja investeringsbudget om 1,4 miljoner kronor från projekt 8864 nedan. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad om cirka 1,2 miljoner kronor. Total investeringskostnad för projektet beräknas till 6,4 miljoner kronor sålunda blir prognos för utfall en negativ avvikelse om 1,4 miljoner kronor. Upphandling genomförd och projektstart beräknas till vecka 26.

8864, Konstgrässystem Stockholm –Byte av konstgrässystem på 7-spelplanen (Plan 3) på Stockholm. Granulatfritt konstgrässystem kommer att väljas. Total projektbudget 1,4 miljoner kronor. Projektet kommer inte att genomföras 2025 till följd av ökade kostnader för konstgräsbyte på Danderydsvallen. Projektet flyttas fram. Prognos för utfall en positiv avvikelse om 1,4 miljoner kronor.

8865, Beläggningsarbeten Enebybergs IP –Asfaltering inom idrottsplatsens område som innebär förstärkning av bärlager inklusive bindlager och nytt slitagelager. Total projektbudget 2,0 miljoner kronor. Projektet beräknas färdigställt under kvartal tre. Prognos utfall enligt budget.

9548, Meröppet Bibliotek -Meröppet innebär utökade öppettider utan bemanning 08:00-22:00 alla dagar. Meröppet finns redan i Stocksund och Djursholm. Projektet syftar till att söka erbjuda samma service även i Enebyberg. Kostnader avser installation av system, viss ombyggnation och dragnings av el. Projektet kommer inte att genomföras eftersom ombyggnationer i fastigheten blir alltför omfattande och kostsamma.

9553, Uppgradering Aula Danderyds gymnasium –För att kunna bejaka initiativ inom kulturområdet samt agera möjliggörare för ett rikt och varierat kulturutbud behöver kulturens förutsättningar förbättras. Projektet innebär en översyn av bland annat tekniken i Danderyds gymnasiums aula. Total projektbudget 0,5 miljoner kronor. Prognos utfall enligt budget.

BUDGET OCH PLAN

Tabellen visar *föreslagna* projekt för åren 2026 - 2028.

Föreslagna projekt (mnkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Beräknad total- budget	Beräknat slutår
Tillbyggnad servicebyggnad ishall Stockholm	7,0	4,7	0,0	11,7	2027
Komfortvärme ishall Stockholm	0,8	0,0	0,0	0,8	2026
Energieffektivisering ishall Stockholm	0,8	0,0	0,0	0,8	2026
Konstgrässystem Stockholm (Plan 3)	0,0	1,5	0,0	1,5	2027
Belysning gräsplan Enebyberg	0,8	0,0	0,0	0,8	2026
Energieffektivisering ishall Enebyberg	0,0	0,0	0,8	0,8	2028
Byte elstolpar Rinkebyspåret	0,0	3,5	0,0	3,5	2027
Byte elstolpar Altorpsspåret	0,0	0,0	2,8	2,8	2028
Nettoutgifter	9,4	9,7	3,6	22,7	

Tillbyggnad servicebyggnad ishall Stockholm - Den gamla curlinglängan på Stockhagens IP rivs samt ersätts med tillbyggnad till ishallens Byggnaden kommer huvudsakligen att innehålla mötesrum, mindre förråd och fasta kanslilokaler. Byggstart sommaren 2026 för färdigställande våren 2027. Den del av projektet som omfattar rivning innebär en driftkostnad. I budget för 2026 äskas därmed 0,5 miljoner kronor.

Komfortvärme ishall Stockholm -Projektet syftar till att skapa stabilare och jämnare inomhustemperatur vilket påverkar såväl fastighet som utövare positivt. Torrare luft innebär att luftavfuktarna kommer att behöva arbeta mindre vilket minskar slitage samt kan påverka elförbrukningen positivt. Tillskottet av värme är del av återvinning från isarnas kylsystem.

Energieffektivisering ishall Stockholm -Ishallen lufttätas mellan takfot och konstruktion för ökad energieffektivitet. Ingår som beslutad åtgärd för 2026 inom miljö- och klimatprogrammet.

Konstgrässystem Stockholm (Plan 3) - Byte av konstgrässystem på 7-spelplanen (Plan 3) på Stockholm. Granulatfritt konstgrässystem kommer att väljas. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad. I plan för 2027 äskas därmed 0,2 miljoner kronor.

Belysning gräsplan Enebyberg –Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Befintliga stolpar är rötskadade och kommer att ersättas med nya fackverk på naturgräsplanen på Enebybergs IP. Total projektbudget 0,8 miljoner kronor.

Energieffektivisering ishall Enebyberg -Ishallen lufttätas mellan takfot och konstruktion för ökad energieffektivitet. Ingår som beslutad åtgärd för 2028 inom miljö- och klimatprogrammet.

Byte elstolpar Rinkebyspåret -Byte av stolpar och armaturer samt nedgrävning av matning av el för ökad driftsäkerhet. Den del av projektet som innebär rivning och deponi innebär en driftkostnad. I plan för 2027 äskas därmed 0,7 miljoner kronor.

BUDGET OCH PLAN

Byte elstolpar Altorpsspåret -Byte av stolpar och armaturer samt nedgrävning av matning av el för ökad driftsäkerhet. Den del av projektet som innebär rivning och deponi innebär en driftkostnad. I plan för 2028 äskas därmed 0,6 miljoner kronor.

Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2026 - 2028.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
8850, Planerat underhåll byggnader idrotts- och fritidsanläggningar	5,4	3,8	3,5
9501, Inventarier maskininköp IP	1,7	1,9	1,5
9503, Inventarier utomhusidrott	0,0	0,0	0,3
9504, inventarier övriga verksamheter KFN	1,4	1,3	1,3
Nettoutgifter	8,5	7,0	6,6

8850, Planerat underhåll idrotts- och fritidsanläggningar -Avser ett flertal åtgärder för underhåll av investeringskaraktär.

9501, Maskininköp IP -Avser inköp av arbetsmaskiner till idrottsplatserna.

9503, Inventarier utomhusidrott -Avser inventarier på idrottsplatserna.

9504, Inventarier KFN -Avser vid behov inköp av inventarier till verksamheterna.

Totalsumma av investeringar

Tabellen visar totala nettoutgifter åren 2026 - 2028.

Nettoutgifter (mnkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Totalsumma investeringar	17,9	16,7	10,2

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Ekonomiska risker

Nämnden ser inga betydande ekonomiska risker.

Risker för verksamhet

Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2026 och plan 2027 – 2028 anger fortsatt att kultur- och fritidsnämndens nettoanslag räknas upp med 1 procent i syfte att nämnden effektiviserar verksamheten.

Beräkningar våren 2025 visar på att kommunstyrelsens förslag på ramar medför att kultur- och fritidsnämndens verksamheter behöver genomföra besparingar om cirka 2,6 miljoner kronor 2026 och ytterligare 1,7 miljoner kronor 2027. För 2028 beräknas det ackumulerade underskottet att uppgå till cirka 3,1 miljoner kronor.

Med minskade resurser står nämndens verksamheter inför alternativen att spara i befintliga verksamheter eller ta bort verksamheter.

Att spara i redan små verksamheter gör att verksamheterna blir sårbara. Verksamheterna riskerar att uppfattas som oattraktiva av såväl invånare som anställda. Ur ett invånarperspektiv erbjuds inte förväntad service ur anställdas perspektiv uppfattas verksamheten som oattraktiv med ensamarbete och bristande förutsättningar för att skapa verksamhet och tillhandahålla service.

Att ta bort verksamhet kan innebära ökad effektivitet i det fall de kvarstående eller omstrukturerade verksamheterna bättre kommer att spegla samtidens förväntningar och behov. Det kan innebära att minska lokal- och anläggningsytor och samordna personal och verksamhetsmedel till platser och tider där fler invånare kan ta del av utbudet.

Omvärldsrisker

Nämnden ser inga betydande omvärldsrisker, men konstaterar att befolkningsprognosen visar på att antalet barn och unga beräknas minska samtidigt som antalet seniora invånare ökar.

Minskat antal barn och unga kan på sikt komma att innebära ekonomiska påfrestningar på idrottsföreningar samt kultur- och musikskolor som därmed behöver anpassa verksamheten till nya förutsättningar. Om föreningarna effektiviserar sina verksamheter kan detta komma att innebära lägre hyresintäkter för nämnden. Nämnden följer utvecklingen.

Omvärldsanalys

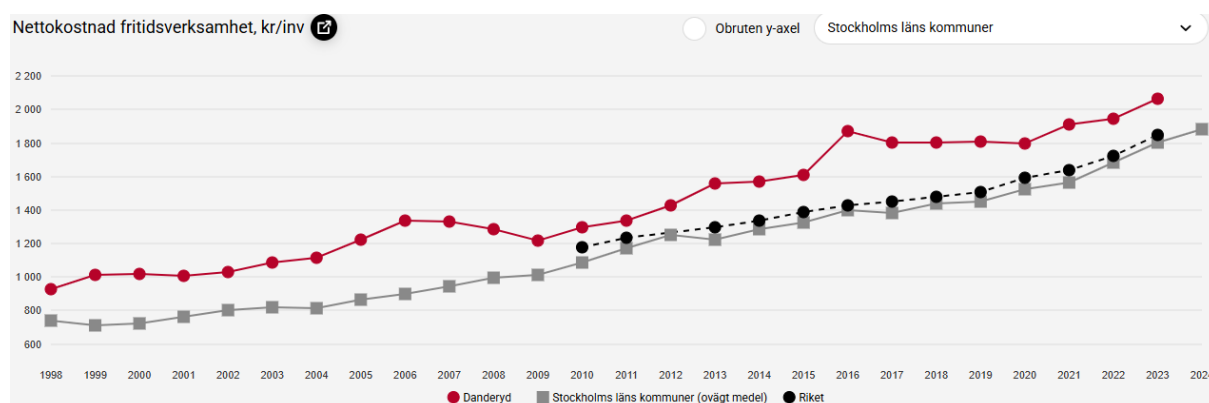
Verksamheterna inom kultur och fritid är generellt svåra att jämföra mellan kommuner eftersom dessa är frivilliga för kommunerna och att det därmed föreligger brist på data. Ett undantag är folkbiblioteken som enligt bibliotekslagen är lagstadgad verksamhet och där Kungliga biblioteket tillsammans med Statistiska centralbyrån årligen inhämtar en mängd data. Kolada har för flera kommunala verksamheter jämförande effektivitetstal. Kultur och fritid ingår inte i dessa sammanställningar eftersom underliggande data för att studera effektivitet inte finns. Däremot kan produktivitet i vissa fall studeras.

Vid jämförelser kan ett antal grundfaktorer verka jämförelsestörande. Sådana faktorer kan vara befolkningsmängd där fler invånare som delar på en nyttinghet, exempelvis en simhall, ger en lägre kostnad per invånare. Befolkningstillväxt medför initialt att nettokostnaden minskar men i ett senare skede kan tröskeeffekter uppstå där kapaciteten måste utökas och ytterligare eller större simhall byggas. Viktigt vid jämförelser är även huruvida kommunen är en regional motor eller en storstadsnära kommun som tar del av en annan kommuns större utbud. Kommunens landareal är också av avgörande betydelse då denna påverkar servicenivå och ibland även upplevd kvalitet. Ur ett invånarperspektiv kan det förväntas att den kommunala servicen finns inom rimligt avstånd.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang väljer bildningsförvaltningen att främst jämföra mot riket och Stockholms län. För största säkerhet och jämförbarhet är samtliga jämförelsetal som presenteras hämtade från kommun- och regiondatabasen, KOLADA.

SCB gör årligen en sammanställning ”Vad kostar verksamheten i Din kommun?” där kommunens kostnadsutveckling över tid kan jämföras med andra kommuner. Förändringar i kostnadsutveckling kan innebära att lokaler byter ”huvudman” och därmed kommer att kodas på nytt sätt i redovisningen. En gymnastiksal går från skolkostnad till fritidskostnad, en aula från skolkostnad till kulturkostnad. I SCB:s jämförelsetal inkluderas även gemensamma kostnader för kommunen. Dessa kan fördelas på olika sätt beroende på organisation och ekonomisk styrning varför direkt jämförbarhet mellan kommunerna kan påverkas. En vanlig orsak till större skillnader är hur lokalkostnader fördelas samt hur internhyror prissätts. Nettokostnad är den kostnad som oftast används vid kostnadsjämförelser och visar på den finansiering av verksamheten som sker via skatter och generella statsbidrag.

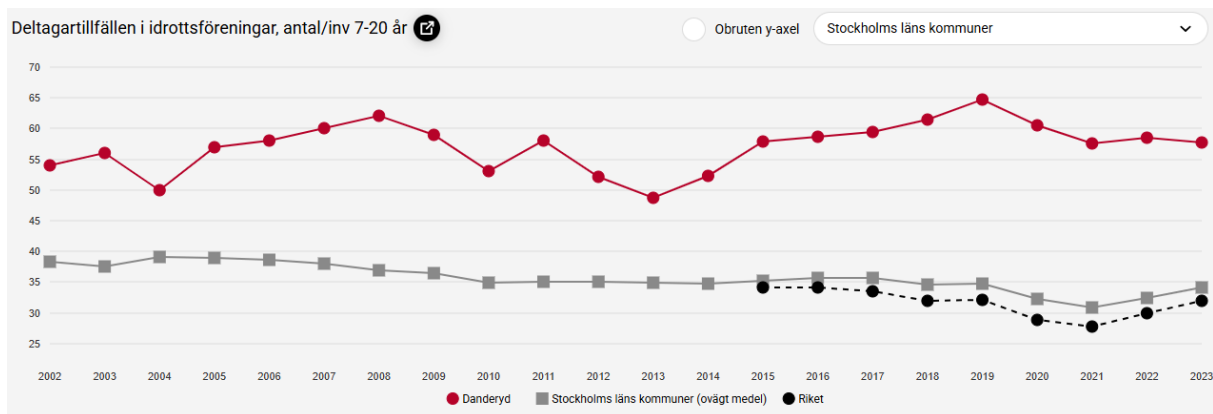
Grafen nedan visar sammantagen nettokostnadsutveckling som kronor per invånare för fritidsverksamhet. Siffror för 2024 är preliminära och fastställs först under vecka 35.

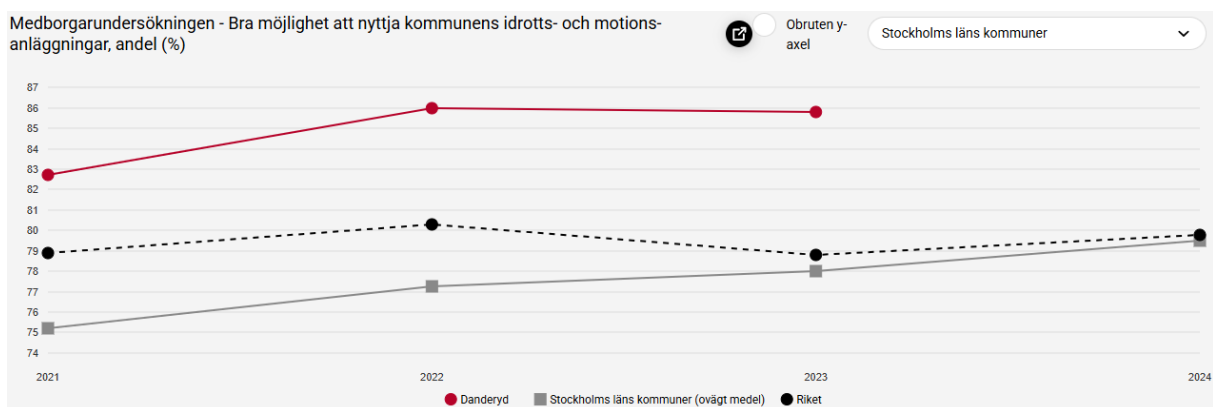
I förhållande till såväl Stockholms län som riket har Danderyd högre kostnad per invånare för fritid. Detta faktum har varit konstant och tyder på att Danderyd i förhållande till befolkningsmängd har valt en högre servicenivå. Den högre servicenivån tillsammans med ett

BUDGET OCH PLAN

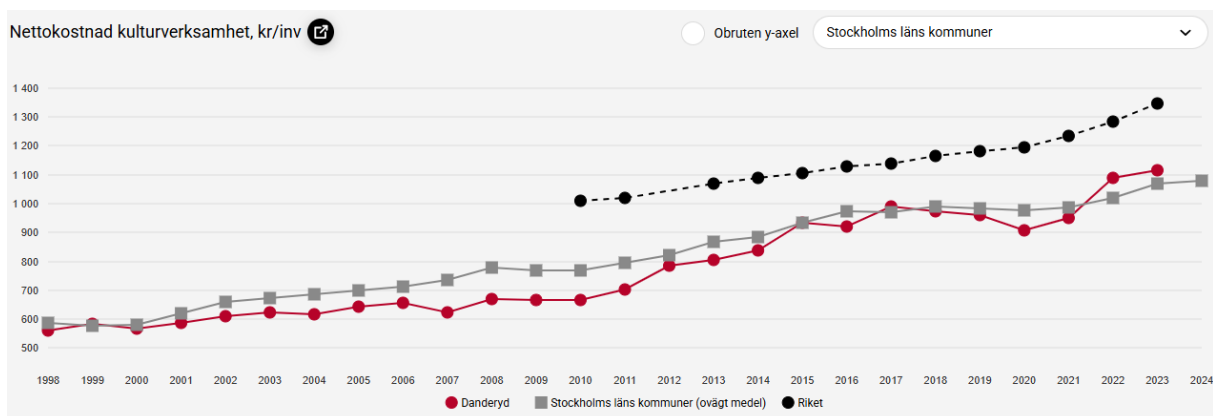
väl fungerande föreningsliv gör att Danderyd ligger i topp enligt Riksidrottsförbundets statistik nedan när det gäller deltagartillfällen för barn och unga 7 - 20 år.

Resultat från SCB:s Medborgarundersökning visar att invånarnas omdömen om möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar ligger på en god och hög nivå enligt nedan. Danderyd genomför undersökningen vart annat år. Nästa tillfälle hösten 2025.

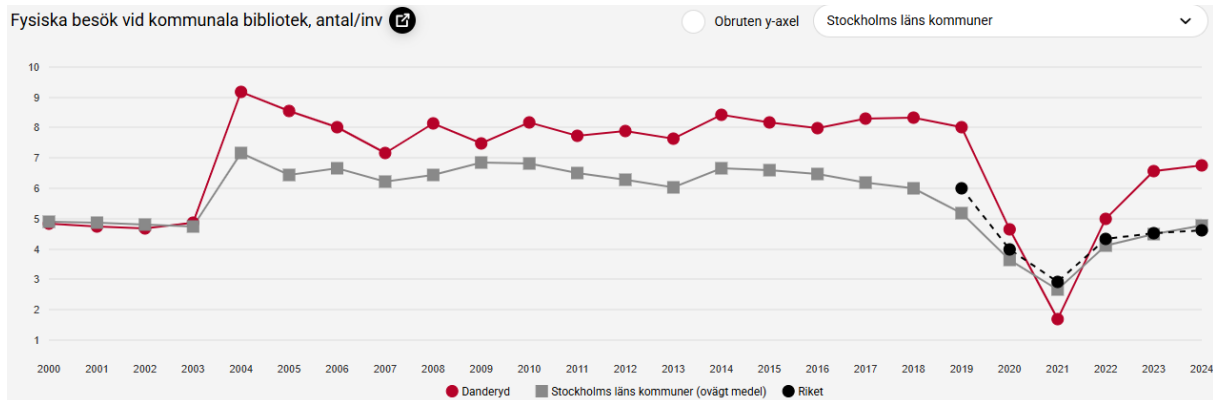
Grafen nedan visar sammantagen nettokostnadsutveckling som kronor per invånare för kulturverksamhet. Siffrorna för 2024 är preliminära och fastställs först under vecka 35.

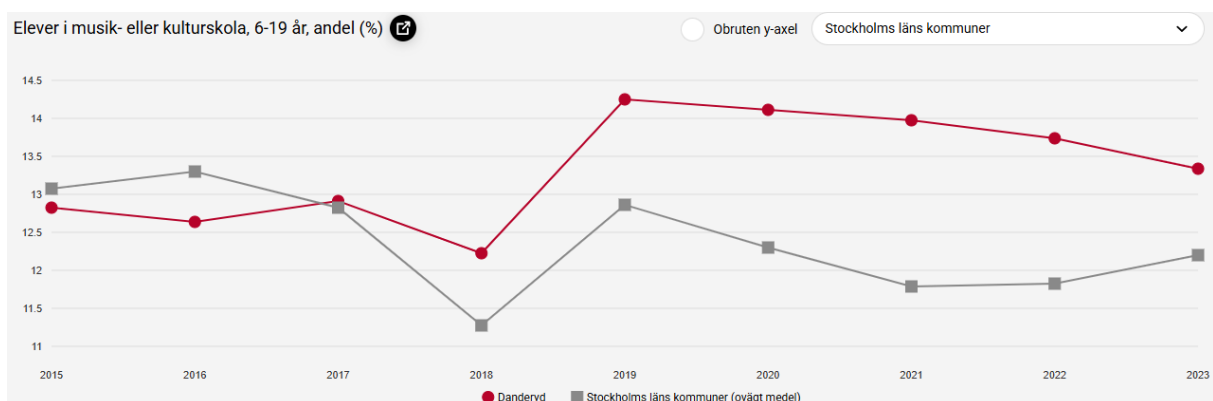
Danderyd ligger i paritet med snitt för Stockholms län, men lägre än riket. Kostnaden har ökat sedan 2021 och beror på ökade hyreskostnader för nya bibliotekslokaler i Mörby centrum.

Statistik från Kungliga biblioteket nedan visar att biblioteken i Danderyd är välbesökta. Den tillfälliga nedgången 2020 till 2021 berodde på såväl pandemin som ombyggnationen av biblioteket i Mörby centrum. Danderyd ligger över såväl riket som snitt för Stockholms län.

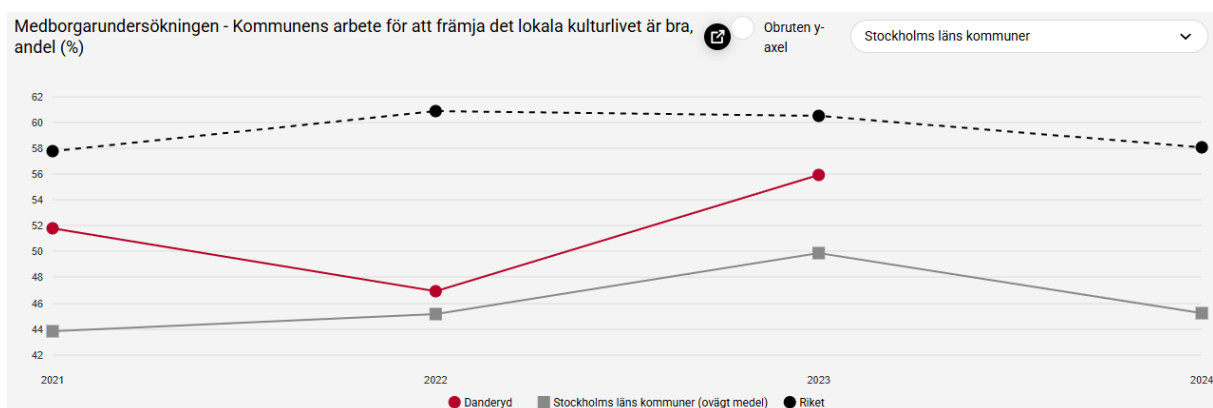
BUDGET OCH PLAN

Statistik nedan från Kulturrådet visar att andel elever i musik- eller kulturskola i Danderyd ligger över snitt för Stockholms län.

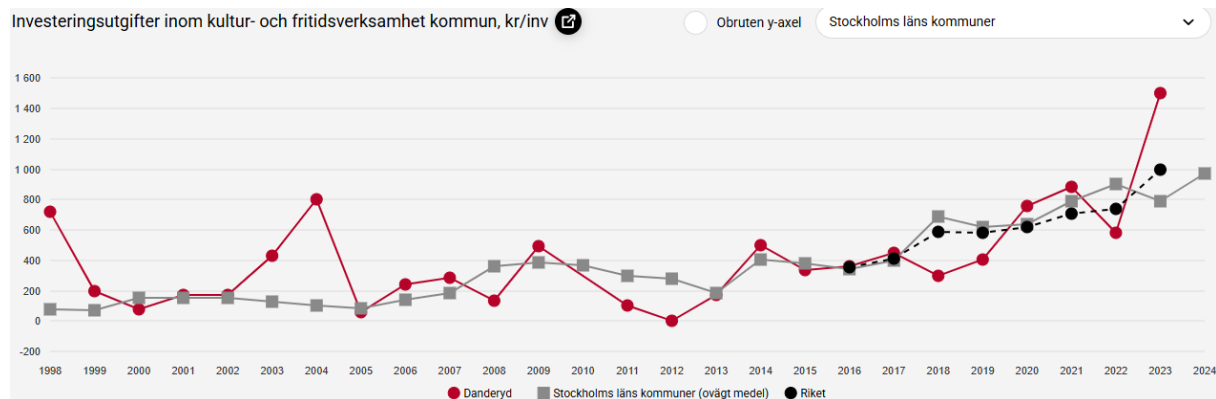

Resultat nedan från SCB:s Medborgarundersökning visar att invånarnas omdömen om kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet ligger över snitt för länet. Kommunerna i Stockholms län tycks generellt sett placera sig på en lägre nivå än snitt för riket. Detta kan bero på en svårighet att konkurrera med det högkvalitativa och rika kulturutbud som finansieras av regionen och Stockholms stad. Danderyd genomför undersökningen vart annat år. Nästa tillfälle hösten 2025.

Grafen nedan visar investeringsutgifter inom kultur- och fritidsverksamhet som kronor per invånare. De siffror som presenteras för 2024 är preliminära. Slutlig publicering planeras först under vecka 35.

BUDGET OCH PLAN

I förhållande till länet och riket har ligger Danderyd väl i paritet. När man plockar ut siffror för en enskilda kommun uppvisar dessa som regel toppar och dalar mellan år medan ett snitt av flera kommuner blir en jämnare kurva. Den branta ökningen från 2022 till 2023 beror huvudsakligen på att kommunen köpte fotbollsföreningarnas konstgräsplaner.

För ytterligare analys hänvisas till bilaga 2 "Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden".

Bilagor

Bilaga 1, Förslag till avgifter 2026 för kultur- och fritidsnämnden inklusive bilagorna 1A och 1B

Bilaga 2, Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden

Bilaga 3, Sammanställning kostnader och intäkter budget 2026 per verksamhet